

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

381.6

Szerző:

Hely

Cím: *Megjelent a ruharendelelet*

Idő

"1918"

Forrás: *Magyarország*

Személy

*Bp.**1918. X. 15.*

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Megjelent a ruharendelelet

Ruhajegy lesz november elsejére — A lánc-kereskedelem és árdrágítás meggátálása — Hogyan juthatunk ruhához?

A polgári célokra rendelkezésre álló ruházati cikkek felhasználásának és forgalomba hozatalának szabályozása tárgyában a hivatalos lap legközelebbi száma a kereskedelemügyi miniszter rendeletét fogja közzé tenni. E rendelet a szabadkereskedelemben még található textil-készletek gyártását, feldolgozását és forgalmát szabályozza. Ezt a szabályozást az a körülmény tette parancsoló szükséggá, hogy a textilanyagok mindinkább kevesbednek a kereslet pedig a háztartási készletek apadása folytán állandóan emelkedik.

Ilyen viszonyok között nem lehetett továbbra is fenntartani a szabad forgalomnak ma alig korlátozott rendszerét, amely mellett míg egyrészt sokan szükségüket meghaladó mennyiségű ruházati cikkeket vásárolhatnak, addig másrészt a valóban reászorulóknak nem tudják szükségüket fedezni. Célja a rendelkezés a textilkereskedelemben a *láncolatlan kereskedés* és az ezzel járó *árdrágítás* hatálos megakadályozása is. A rendelet azt is célozza, hogy a háztartásokban használatlanul heverő ócskaruhanyagokat a fogyasztás céljaira biztosíthassa.

A rendelet hatálya alá tartozik — tekintet nélkül arra, hogy milyen anyagból készült — minden szövet, kötött és kötszövött kelme, amely felső vagy alsó ruházati cikk, valamint ággy és asztalnemű előállítására alkalmas, továbbá minden új vagy ócska, kész vagy részben kész felső és alsó ruházati cikk, ággy és asztalnemű. Kivétel csupán a katonai igazgatás készletei. Avégből, hogy az országban még meglevő textilanyagok mennyisége felől tájékoztató adatok álljanak rendelkezésre, kötelezővé teszi, hogy mindazok, akik a rendelet ha-

tya alá eső cikkeket akar a maguk, akar mások részére háztartási szükségüket meghaladó mennyiségben őrizetben tartanak, készleteiket a népruházati bizottság textil-osztályának (VI., Szerecsen-utca 52) legkésőbb 1918. évi október hó 15. napjáig jelentésük be. A bejelentési kötelezettség az 1918. évi szeptember hó 20. napján meglevő készletekre vonatkozik. A bejelentőlapok a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamara útján kaphatók.

A rendelet a bejelentési kötelezettséget a közraktári és beraktározási vállalatokra, zálogházakra, továbbá azokra a vállalatokra, intézetekre és jóléti bizottságokra is kiterjeszti, amelyek alkalmazottaik, illetve tagjaik részére rendelkeznek készletekkel. Sőt kiterjed a bejelentési kötelezettség a hatósági üzemekre, állami vagy hivatalos intézményekre is. Az a készlet, amelynek bejelentését elmulasztják, el fog koboztatni s emellett a mulasztó fél kihágás miatt szigorú büntetésben részesül.

Nem kell bejelenteni azokat a készleteket, amelyek bejelentését érvényben levő rendeletek már elrendelték. Nem kell továbbá bejelenteni több olyan cikkel, amelyek legnagyobbbrészt luxuscélra szolgálnak. (Tüllök, csipkétárgyak, kezytyúk, harisnya- és nadrágtartók, szalagok, nyakkendők, kalapok, sapkák, fűzők, katonai egyenruhák stb.)

A fonó-, szövő-, kikészítő-, nyomó-üzemek, továbbá kötött vagy kötszövött áru előállító üzemek anyagaikat és áruikat csakis a Népruházati Bizottság textilosztályának utasításai szerint dolgozhatják fel és kész cikkeikkel is csak e bizottság utasításai szerint rendelkezhetnek. A felsorolt vállalatok evégből minden negyedik hét szombatján tartoznak a Népruházati Bizottság textilosztályának készleteiket bejelenteni. Nagyban konfekcionáló vállalatok készleteiknek csak 25 százalékát dolgozhatják fel és adhatják el szabadon, a további 75 százalék feldolgozása és értékesítése csakis a Népruházati Bizottság textilosztályá-

nak rendelkezése szerint történhetik. A konfekcionáló vállalatok bizonyos esetekben kötelesek készleteik 75 százalékát a Népruházati Bizottság üzleti teendőinek ellátására alakult Ruházati Cikkeket Beszerző Részvénytársaságnak megvételre felajánlani. A készletek takarékos felhasználása érdekében a rendelet megállapítja a szövetmennyiségeket, amelyet az egyes ruházati cikkek készítéséhez maximálisan felhasználni szabad.

A láncolatlan kereskedés és árdrágítás meakadályozása céljából a rendelet a forgalombahozatalt a következőképp korlátozza: Nagykereskedők, akikkel egyforma elbírálás alá esnek az ügynökök és bízományosok, áruikat csakis kicsinyben árusító

kereskedőknek, konfekcionáló vállalatoknak és iparosoknak adhatják el. Nem adhat el nagykereskedő sem más nagykereskedőnek, sem fogyasztónak. A kicsinyben árusító kereskedők eladhatnak a fogyasztónak és a fogyasztó részére dolgozó iparosnak, de nem adhatnak el sem nagykereskedőknek, sem konfekcionáló vállalatnak.

A rendelet megtilja, hogy konfekcionáló vállalatok és szubóiparosok készleteikből bármit is feldolgozzatlan vagy felig kész állapotban adhassanak el. A nevezettek csakis teljesen kész ruhadarabokat hozhatnak forgalomba.

A rendelet minden eladásnál, amely nem fogyasztó részére történik, kötelezővé teszi eredeti számla és számlamásolat kiállítását és ennek meőrzését. Ilyen eladásoknál tartozik az eladó meggyőződni arról, hogy a vevőnek van-e az áru vételére, vagy feldolgozására jogosító iparigazolványa vagy hatósági engedélye. A bejelentés alá eső készletek tekintéiben emellett kötelezővé teszi a rendelet árukönyv vezetését, hogy ebből a készletmennyiség mindenkor ellenőrizhető legyen.

A rendelet megállapítja, hogy a fogyasztó miképp juthat ruházati cikkehez. A fogyasztó 1918. évi november 1. napjától kezdve csak úgy vásárolhat, hogy a most felállítandó ruházati hivattalól a vásárlandó cikkekre vásárlási engedélyt kap. A fogyasztó csakis a lakhelyére nézve illetékes ruházati hivatalhoz fordulhat. A ruházati hivatal csak abban az esetben adhat ki vásárlási engedélyt, ha a fogyasztó valamely erre jogosított ócskaruhakereskedőnek, szibarusnak, vagy ószeresnek, esetleg a

Ruházati Cikkeket Beszerző részvénytársaság más megbízotjának erre rendszeresített átvételi elismervényével igazolja, hogy az igényelt ruházattal azonos rendeltetésű használt, de még használható ruhadarabot vételár ellenében, vagy ingyen átszolgáltatott.

Alsóruházati cikkekre, gyermekruhára, ágy- és asztalneműre kivételesen textilhulladék beszolgáltatása ellenében is lehet olyan átvételi elismervényt kapni, amelynek alapján vásárlási engedélyt ad ki a ruházati hivatal. Csakis különösen megokolt rendkívüli esetekben lehet óskaaruha vagy textilhulladék beszolgáltatása nélkül vásárlási engedélyt kérni. Ha a kereskedő a vásárlási engedélyben feltüntetett cikkel rendelkezik, ennek eladását senkinek sem tagadhatja meg. 1918. október 31. napjáig a kicsinyben árusító kereskedők fogyasztók részére vásárlási engedély nélkül adhatnak el készleteik 20 százaléká erejéig. Ugyanez ideig a közvetlen fogyasztók részére dolgozó iparosok készleteik 25 százaléká erejéig vásárlási engedély nélkül vállalhatnak rendelést. Átmenetileg megengedi a rendelet, hogy azok a ruhadarabok, amelyeket a fogyasztók 1918. október 31-ig rendeltek meg, 1918. december 31. napjáig vásárlási engedély nélkül kiszolgáltassanak. Megengedi továbbá, hogy az iparosok a ruha kijavításához szükséges anyagot vásárlási engedély nélkül is felhasználhassák és hogy a fogyasztó a saját háztartási szükségletét meg nem haladó szövetkészletből továbbra is vásárlási engedély nélkül csináltathasson ruházati cikket.

A rendelet az ócska ruházati cikkek forgalmát is szabályozza. Eszerint 1918. október 16. napjától az ócskaruhakereskedők, zsibárosok, ószeresek és a Ruházati Cikkeket Beszerző részvénytársaság által megbízandó személyek csakis abban az esetben vásárolhatnak ócska ruházati cikkeket, ágy- és asztalneműket, amennyiben az illetékes ruházati hivatal részéről vásárlási könyvecskével láttattak el. A fogyasztó is csak ilyen gyűjtőknek adhatja el ócska holmijait. Az eladásról a fogyasztó átvételi elismervényt kap, amelynek alapján igényelheti a vásárlási engedély kiadását.

Az ócska ruházati cikkek térítési árait a kereskedelmi miniszter bőr- és textilügyi meghatalmazottja szabályozza. Az ócska-ruhagyűjtők által összegyűjtött ócska ruházati cikkeket a Ruházati Cikkeket Beszerző részvénytársaság fogja forgalomba hozni. Ezeket a ruházati hivatalok fogják a szegényebb sorsú lakosság részére utalványok útján kiosztani. Az ócskaruhakereskedők meglévő ócskaruhakészleteik 20 százalékát vásárlási engedély nélkül csakis 1918. október 31. napjáig adhatják el a fogyasztóknak. Ezen időtől kezdve 1918. december 31-ig csakis vásárlási engedélyek ellenében bocsáthatják áruikat forgalomba. Azon készletek tekintetében, amelyek 1919. január 1-én még meg lesznek, a kereskedelmi miniszter bőr- és textilügyi meghatalmazottja fog intézkedni.

A rendeletnek minden megszegése és kihágása hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A pénzbüntetés a megállapítható nyereség kétszeresével emelhető. Ezenkívül minden esetben elkobzásnak van helye.